

[M. Larsen.]

dringsforslagene, og jeg skal på hele udvalgets vegne anbefale dem og lovforslaget, således ændret, til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i søloven.

Lovforslagets §§ 1 og 2 samt dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om skibsregistrering.

§§ 1-4, ændringsforslag nr. 1, § 5, således ændret, §§ 6-27, ændringsforslag nr. 2, § 28, således ændret, §§ 29-56, ændringsforslag nr. 3, § 57, således ændret, og §§ 58 og 59 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Da de ændringer, der er foretaget i lovforslaget, er uvæsentlige, foreslår jeg, at det går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om bekæmpelse af sygelighed og dødelighed blandt børn i det første leveår.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1509, fremsættelsen i tidenden sp. 2859).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Edel Saunte: Denne lov med den lange, indviklede titel er i virkeligheden det, vi plejer at kalde loven om sundhedsplejersker, der tager sig af børn i det første leveår. Det er en af de vigtigste love, vi har haft i de senere år inden for den sociale forsyning. Det fremgår af sådanne simple tal, som at i de 18 år, loven har virket, er dødeligheden hos børn i det første leveår faldet fra 6,6 pct. til 2,5 pct., altså et fald på 4,1 pct. Det er klart, at dette fald ikke skyldes alene sundhedsplejerskernes virksomhed, men også den almindelige forbedring af sundhedstilstanden, men i de foregående 18 år faldt spædbørnsdødeligheden kun fra 9,2 pct. til 6,6 pct., altså et fald på 2,6 pct., mod de nævnte 4,1. Loven har vist sig god i praksis, og det vil være naturligt at lade den fortsætte sit gavnlige arbejde i de kommende år. Jeg skal derfor stærkt anbefale lovforslagets vedtagelse.

Peter Larsen: Det foreliggende lovforslag kan venstre anbefale. Det er i og for sig ret enestående, at en lovgivning, som har eksisteret i snart 20 år uden ændringer, stadig er fyldestgørende; dette tyder på, at man i sin tid har ramt meget nær det rigtige. Det viser sig også, at loven om sundhedsplejersker i stigende grad er blevet udnyttet. Da man for 10 år siden sidste gang behandlede denne lov, var der af 1392 kommuner blot 221, der havde iværksat ordningen med sundhedsplejersker. I dag er dette tal steget til 519 eller en stigning på 135 pct. Når dette er tilfældet, finder venstre ingen anledning til på nuværende tidspunkt at rejse en principiel drøftelse af sagen i sin helhed. Vi må imidlertid være opmærksomme på, at det, da denne lovgivning er en parallel til loven om skolelærer og loven om hjemmesygepleje, der i øjeblikket er til behandling, sikkert vil være hensigtsmæssigt ved den kommende revision at tilstræbe en nærmere samordning og forenkling af de organer, det her drejer sig om.

Jeg kan med disse bemærkninger på mit partis vegne anbefale lovforslaget til videre behandling.

Erna Sørensen: På det konservative folkepartis vegne vil jeg gerne tiltræde lovforslaget, som det foreligger her. Der har

[Erna Sørensen.]

været en glædelig udvikling på dette område, og de forskellige love har virket tilfredsstillende. Vi ser ikke nogen grund til at optage loven om bekæmpelse af spædbørnsdødeligheden til revision nu, men ønsker, at man arbejder videre ad den samme linje og forhåbentlig snart i flere kommuner opnår at få sundhedsplejersker. Af den foreliggende statistik kan man se, at der er en noget uheldig fordeling af sundhedsplejersker rundt i landet. Man må altså appellere til flere kommuner om at tage denne vigtige opgave op.

Jeg vil som sagt gerne tiltræde, at vi udskyder den omtalte revision til folketingsåret 1961-62.

Kirsten Gloerfelt-Tarp: Jeg forstår, at alle er enige i, at det var et godt initiativ, der blev taget, da vi fik gennemført loven om bekæmpelse af spædbørnsdødeligheden, og vi kan se, at det har ført til et godt resultat i de år, der er gået. Jeg vil slutte mig til de ønsker, der her er blevet fremsat af foregående ordførere om, at der i praksis bliver bygget videre på denne lov, så at den får endnu større anvendelse. Jeg kan slutte mig til, at vi udskyder revisionen.

Petra Petersen: Min gruppe kan ikke tiltræde, at vi udskyder revisionen af loven om bekæmpelse af spædbørnsdødeligheden. I sin sættelsestale sagde indenrigsministeren, at der overalt i landet har været en voksende interesse for ansættelse af sundhedsplejersker og for betydningen af deres arbejde. Ministeren sagde videre, at loven har virket efter sit formål, og derfor skønnede man altså ikke, at der var grund til at tage den op til revision.

Befolkningen var meget skeptisk over for loven om sundhedsplejersker, da man vedtog den i 1937, og jeg ved, der var en del mødre, der dengang fandt, at det var utidig indblanding, hvis det offentlige sendte en sundhedsplejerske til dem for at blande sig i plejen af deres børn, og de afviste hjælpen. Det skete mange steder. Jeg er klar over, at det er et overstået stadium. Mødrene betragter ikke længere sundhedsplejerskernes arbejde som en kontrol af deres større eller mindre færdighed i plejen af deres spædbørn, men som, hvad der

var lovens hensigt, en hjælp til fremme af sundheden og levedygtigheden blandt spædbørnene.

Imidlertid synes jeg, at den voksende interesse, som ministeren taler om, for en dels vedkommende bliver stoppet hos de kommunale myndigheder. Det er i år 20 år siden, loven blev vedtaget. Den blev ikke dengang — som f. eks. loven om skolelæger — gjort obligatorisk, hvad den absolut burde have været. Jeg er derfor ikke enig med ministeren i, at loven har virket efter sit formål, thi formålet må have været, at loven skulle gennemføres overalt i landet og ikke blot dække en del af landet, som tilfældet er nu.

Jeg er klar over, at de store krav, man dengang stillede og stadig stiller til sundhedsplejerskeuddannelsen, var medvirkende til, at loven i de første år ikke kunne gennemføres overalt, fordi der ikke var sundhedsplejersker nok. Jeg er også indforstået med, at København og de større byer har lettere ved at gennemføre en lov som denne; det er sværere i landkommunerne, hvor der er spredt bebyggelse o. s. v. Det var også rimeligt, at man dengang gav landkommunerne en rimelig frist til at tage stilling til problemerne. Men når vi i bemærkningerne til lovforslaget ser, at der af landets samlede kommuner — et antal på 1 389 — stadig er 870, der er udækket, synes jeg ikke, man kan sige, at loven har virket helt efter sin hensigt. Jeg vil gerne spørge ministeren: er det mangel på sundhedsplejersker, der er årsag til, at vi ikke er i stand til at dække landkommunerne? Det er særlig de jyske landkommuner, der drejer sig om. Endelig vil jeg gerne spørge ministeren, om man ingen steder anvender sundhedsplejersker eller skolesundhedsplejersker, der ikke har den fulde uddannelse, men som dog er hospitalsuddannede.

Vi er stolte af og glade for sundhedsplejerskeordningen, der er medvirkende til, at børnedødeligheden er så lav, som den er. Barnets pleje og opsporingen af de første sygdomstegn hos barnet i dets første leveår er meget vigtig. Det er meget vigtigt, at barnet i det første leveår får den rette pleje, og at man er påpasselig med det; jeg tror, det er af meget stor betydning for mennesket gennem hele dets liv. Det gælder her som så mange andre steder, at det er billigere

[Petra Petersen.]

for samfundet at forebygge end at helbrede. Hvor store udgifterne til hospitals- og sygehjælp skal være, afhænger af, hvordan folkesundheden er; og der opstår også i denne forbindelse spørgsmålet om tabt arbejdskraft i en befolkning, der ikke har den fulde sundhed.

Det er nu 20 år siden, denne lov blev vedtaget, og 18 år siden, den blev ført ud i livet. Min gruppe finder, at denne meget vigtige ordning til fremme af sundheden nu må gennemføres overalt. Vi sagde i samlingen 1947-48, da loven også skulle have været til revision, at vi ikke kunne gå med til, at man blev ved at udskyde revisionen. Hvis man nu ikke gør ordningen obligatorisk, hvis der ikke sker andet end en udskydelse af revisionen, vil vi forbeholde os ved anden behandling at stille ændringsforslag til lovforslaget.

Alfred Jørgensen: Mit parti kan medvirke til gennemførelse af lovforslaget.

Indenrigsministeren (Carl Petersen): Jeg takker de ordførere, der har givet tilslutning til lovforslaget — det var alle undtagen den kommunistiske ordfører.

Der blev rettet det spørgsmål til mig af det ærede medlem hr. Peter Larsen, om ikke en samordning mellem sundhedsplejersker, skolesundhedsplejersker og hjemmeplejersker var forsøgt. Jo, der er forsøg i gang for tiden i Skanderborg amt, og så vidt jeg er orienteret, vil disse forsøg, når de til sin tid er afsluttet, formentlig falde ud til fordel for en samordning, fordi de vanskeligheder, man tidligere havde, når talen var om samordning, ikke mindst var begrundet i frygten for smitteoverføring fra syge hjem til sunde børn; denne fare er reduceret ganske betydeligt, idet en hel del af de stærkt smitsomme sygdomme, vi dengang havde, praktisk talt ikke eksisterer mere, og derfor er muligheden for en samordning betydelig større nu. Mere kan jeg ikke sige på nuværende tidspunkt.

Det ærede medlem fru Petra Petersen var lidt i tvivl om, hvorvidt formålet med denne lov var nået. Det kan man jo altid være, men når man ser på tallene, synes jeg, man kommer til det resultat, at vi med hensyn til lovens formål: at reducere

dødeligheden blandt spædbørn, i hvert fald er nået meget langt. Om man ville være nået videre, hvis denne lov havde været en tvangslov, stiller jeg mig meget tvivlende over for, og derfor synes jeg, det vil være rigtigt at fortsætte på samme linje som hidtil.

Det ærede medlem spurgte, om jeg vidste noget om, hvorvidt mangel på sundhedsplejersker er årsag til, at vi ikke kan dække landkommunerne, og om man havde anvendt plejersker, der ikke var kvalificerede. Der foreligger for mig ingen oplysninger, som tyder på, at mangel på sundhedsplejersker skulle være årsagen til, at ordningen ikke er gennemført i samtlige kommuner, og der foreligger heller ikke for mig oplysninger gående ud på, at der er benyttet ukvalificerede plejersker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste dag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i loven om den fælleskommunale udligningsfond. (Vedrørende tilskud til skoleudgifter).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1485, fremsættelsen i tidenden sp. 2858).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ove Hansen: Det foreliggende lovforslag går ud på, at det tilskud, der af den fælleskommunale udligningsfond ydes kommunerne til dækning af skoleudgifterne, skal reguleres i overensstemmelse med prisudviklingen.

Sidste gang en lignende regulering fandt sted, var i 1954, for en 3-årig periode, og med denne måneds udgang er perioden udløbet. Det er derfor naturligt, at en ny regulering må finde sted for de kommende 3 år. Det maksimale tilskud pr. undervisningspligtigt barn udgjorde efter 1954-loven 120 kr., og det foreslås nu forhøjet til 145 kr. Jeg tror, kommunerne vil være tilfreds med denne forhøjelse.